

UDK 37.014.6:51 X 32

**DO‘STLIKKA HIKMAT KO‘P MAVZUSI ASOSIDA O‘QUVCHILARDA
HAMKORLIKDA ISHLASH KO‘NIKMASINI RIVOJLANTIRISH****Rajabova Xurshida Hakimovna,***Qashqadaryo VPMM Maktabgacha,**boshlang‘ich va maxsus ta‘lim kafedrasi o‘qituvchisi*xurshidarajabova@46gmail.com**DOI:** <https://doi.org/10.5281/zenodo.18798652>

Annotatsiya. Mazkur maqolada o‘quvchilarning aqliy, axloqiy, estetik, hamkorlikdagi ta‘lim, ta‘lim-tarbiya jarayonida zarur usul va vositalar asosida tashkil etish, ta‘lim-tarbiya mazmunidagi milliy ertak va rivoyatlar talqini, umuminsoniy qadriyatlar, urf-odatlar, an‘analari kabi muhim pedagogik jarayonlar asosida o‘quvchi yoshlarni tarbiyalash usullari xususida so‘z boradi.

Kalit so‘zlar: do‘stlik, milliy ertaklar, insonparvarlik, vatanparvarlik, milliy ong, axloqiy-ma‘naviy qadriyat, milliy g‘urur.

Аннотация. В данной статье рассматриваются методы воспитания молодежи на основе важных педагогических процессов, таких как организация интеллектуального, нравственного, эстетического и кооперативного воспитания учащихся, включение в образовательный контент национальных сказок и легенд, универсальных человеческих ценностей, обычаев, традиций и т. д.

Ключевые слова: дружба, национальные сказки, гуманизм, патриотизм, национальное самосознание, морально-духовные ценности, национальная гордость.

Abstract. This article discusses the methods of educating young students based on important pedagogical processes such as the organization of intellectual, moral, aesthetic, cooperative education of students, the interpretation of national fairy tales and legends in the educational content, universal human values, customs, traditions, etc.

Keywords: friendship, national fairy tales, humanity, patriotism, national consciousness, moral and spiritual value, national pride.

Kirish. Bugungi kunda ta‘lim tizimining asosiy maqsadi – o‘quvchilarni nafaqat bilimli, balki ma‘naviy barkamol, vatanparvar, insoniy qadriyatlarni chuqur anglay oladigan, ijtimoiy mas‘uliyatli shaxslar sifatida tarbiyalashdan iborat. Shu nuqtai nazardan “Do‘stlikda hikmat ko‘p” mavzusini o‘qitishning ahamiyati beqiyosdir. Ushbu mavzu orqali o‘quvchilar insoniy munosabatlarning eng yuksak shakli bo‘lgan do‘stlik mohiyatini, o‘zaro hurmat, mehr-oqibat, bag‘rikenglik, birdamlik va Vatanga sadoqat kabi fazilatlarni chuqur anglaydilar.

Do‘stlik – bu insonlar o‘rtasida o‘zaro ishonch, hurmat, sadoqat va mehrga asoslangan munosabatdir. U shaxs kamolotining ajralmas qismi bo‘lib, ijtimoiy hayotning mustahkam poydevorini tashkil etadi. O‘zbek xalqining boy ma‘naviy merosida, xalq og‘zaki ijodida, maqol va hikmatlarida do‘stlik va birodarlik g‘oyalari doimo yuksak qadrlanib kelgan. “Do‘stlikda hikmat ko‘p” degan ibora ham ana shu qadriyatlarning chuqur ma‘naviy ildizlariga tayanadi. Do‘stlik insonni yaxshilikka, tinchlikka, mehnatsevarlikka va bir-birini qo‘llab-quvvatlashga chorlaydi.

Ta'lim jarayonida do'stlik mavzusini yoritishning asosiy maqsadi o'quvchilarda Vatanga mehr, xalqiga sadoqat, jamiyatga foydali bo'lish tuyg'ularini shakllantirishdir. Chunki chin do'stlik, aslida, insonning o'z yurti, xalqi va milliy qadriyatlariga sodiq bo'lishi bilan chambarchas bog'liqdir. Vatandarlik g'oyasini yosh avlod ongiga singdirish uchun do'stlik, mehr-oqibat, hamjihatlik, tinchlik va birodarlik kabi tushunchalarni bir butun pedagogik jarayonda qo'llash muhim o'rin tutadi.

Adabiyotlar tahlili. O'zbekiston Respublikasida yosh avlodni ma'naviy barkamol qilib tarbiyalash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biridir. Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoyev o'z chiqishlarida "Yoshlarni Vatan va xalq manfaatlariga sodiq, mustaqil fikrlaydigan, ma'naviy yetuk insonlar etib tarbiyalash – bizning eng muhim vazifamizdir", deya ta'kidlaydi. Bu yondashuv do'stlik, birlik va vatandarlik g'oyalarining uyg'unligiga asoslanadi.

"Do'stlikda hikmat ko'p" mavzusi o'quvchilarga nafaqat ijtimoiy va ma'naviy bilim beradi, balki ularning tafakkurini, dunyoqarashini va hissiy madaniyatini ham rivojlantiradi. Ushbu mavzuni o'qitish jarayonida o'quvchilar insoniy munosabatlarning mohiyatini anglaydi, o'zaro yordam, bag'rikenglik, tinchlik va do'stlikning jamiyat barqarorligi uchun naqadar muhimligini tushunadilar. Bu esa o'quvchilarni faqat yaxshi do'st bo'lishga emas, balki Vatan manfaatlarini himoya qiluvchi, tinchlikni qadrlovchi, xalqini sevuvchi shaxs bo'lishga undaydi.

Rivoyatlar ham xalqning ma'naviy dunyosida do'stlik va vatandarlikni tarannum etuvchi kuchli tarbiyaviy vositadir. Masalan, "Alpomish", "Go'ro'g'li", "Rustam" kabi xalq dostonlari va afsonalarida do'stlik, birodarlik, sadoqat, yurtga muhabbat va vatan uchun fidoyilik g'oyalari asosiy motiv sifatida ilgari suriladi. Bu asarlarda qahramonlar nafaqat shaxsiy baxt uchun, balki xalqining tinchligi, yurtning erkinligi, do'stlari va yaqinlarining farovonligi uchun kurashadilar.

Masalan, "Alpomish" dostonida bosh qahramonning o'z do'sti va xalqiga bo'lgan sadoqati, Vatanga bo'lgan muhabbati va jasorati o'zbek xalqining vatandarlik haqidagi qarashlarini ifodalaydi. U o'z elining g'ururi, do'stlikning, sadoqatning timsoliga aylanadi. "Alpomish" obrazi orqali xalqimiz do'stlikni nafaqat shaxsiy, balki milliy birlik, birdamlik va fidoyilik darajasiga ko'targan.

Shuningdek, "Go'ro'g'li" dostonida ham qahramonlar o'rtasidagi do'stlik va o'zaro yordam xalqning birligi va yurt tinchligining kafolati sifatida talqin etiladi. Go'ro'g'li o'z do'stlarini himoya qiladi, ular bilan birgalikda zulmga qarshi kurashadi, Vatani dushmanlardan ozod etadi. Bu rivoyatlar yosh avlodni jasorat, sadoqat va vatandarlik ruhida tarbiyalaydi.

Tadqiqot metodologiyasi. Ushbu ishda "Do'stlikda hikmat ko'p" mavzusining ta'limiy-tarbiyaviy salohiyati, do'stlik va vatandarlik tushunchalarining ma'naviy asoslari hamda bu g'oyalarni o'quvchilarda shakllantirishning interfaol metodlari ilmiy-nazariy asosda yoritiladi. Ish natijalari o'qituvchilar uchun metodik tavsiya sifatida xizmat

qiladi hamda dars jarayonida o'quvchilarning ma'naviy kamolotini yuksaltirishga qaratilgan amaliy yondashuvlarni taklif etadi.

Tahlillar va natijalar. Boshlang'ich ta'lim davrida do'stlik va vatanparvarlik g'oyalari uyg'un tarzda o'rgatish pedagogik jarayonning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Chunki aynan shu davrda o'quvchining ijtimoiy ongini, ma'naviy dunyoqarashini va insoniy fazilatlarini shakllantirish eng samarali bosqichdir. Shu bois o'qituvchi dars jarayonida mavzuning tarbiyaviy salohiyatini to'liq ochib berishi, o'quvchilarni faol fikrlash, muhokama qilish, bir-birini tinglash va o'z fikrini asoslashga o'rgatishi lozim.

Do'stlik mavzusi orqali o'quvchilar bir-biriga hurmat bilan munosabatda bo'lish, o'zaro yordam, tinchlikni qadrlash va millatlararo totuvlik g'oyalari anglab yetadilar. Bu esa ularning vatanparvarlik tuyg'ularini mustahkamlaydi. Chunki haqiqiy vatanparvar inson o'z yurti tinchligi, xalqning birdamligi va do'stona munosabatlar uchun xizmat qiladi.

“Do'stlikda hikmat ko'p” mavzusining dolzarbligi shundaki, u o'quvchilarning nafaqat bilish faoliyatini, balki axloqiy va ma'naviy tafakkurini ham shakllantiradi. Ushbu mavzuda interfaol va innovatsion metodlardan – “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Rol o'ynash”, “Loyiha ishi” kabi usullardan foydalanish o'quvchilarni mustaqil izlanishga, ijodiy fikrlashga, do'stlik va vatanparvarlik haqidagi g'oyalarni hayotiy misollar orqali tushunishga undaydi.

O'quvchilar do'stlikning ijtimoiy ahamiyatini anglab, uni o'z hayot faoliyatiga tatbiq etish, o'z yurti, maktabi, sinfdoshlari va oilasi oldidagi mas'uliyatni his etish kabi muhim qadriyatlarni o'zlashtiradilar. Shu jarayonda o'qituvchi o'quvchilarni mehr-oqibatli, vijdonli, halol, tinchliksevar va Vatanga sodiq insonlar bo'lib yetishishiga yo'naltiradi.

Mazkur loyiha ishining asosiy dolzarbligi shundaki, bugungi yosh avlodda do'stlik va vatanparvarlik fazilatlarini uyg'un holda shakllantirish, ularni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash jamiyatimizning ma'naviy barqarorligini ta'minlaydigan muhim omildir. Shu sababli, “Do'stlikda hikmat ko'p” mavzusi o'quvchilarda Vatanga sadoqat, insonparvarlik, totuvlik va hamkorlik fazilatlarini rivojlantirishda samarali metodik vosita sifatida katta tarbiyaviy ahamiyatga ega.

Bugungi globallashuv, axborot texnologiyalari tez rivojlanayotgan davrda yosh avlodning ma'naviy barkamolligini, milliy o'zligini anglashini va Vatanga sadoqatini shakllantirish dolzarb masalaga aylangan. Jamiyatda do'stlik, mehr-oqibat, insoniylik, bag'rikenglik va tinchlik kabi yuksak qadriyatlarning o'zni beqiyosdir. Shu jihatdan, “Do'stlikda hikmat ko'p” mavzusining ta'lim-tarbiyaviy ahamiyati juda katta bo'lib, u o'quvchilarni o'zaro hurmat, hamkorlik, insonparvarlik va vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga xizmat qiladi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining yoshlarni ma'naviy va intellektual jihatdan yetuk qilib tarbiyalashga qaratilgan qaror va dasturlarida ham vatanparvarlik, do'stlik va

millatlararo totuvlik g'oyalari markaziy o'rin tutadi. Chunki do'stlik va birlik – milliy barqarorlik, tinchlik va taraqqiyotning asosi hisoblanadi. Shu bois o'quvchilarda bu g'oyalarni erta yoshdan shakllantirish, ularni insoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash pedagogik jihatdan dolzarb vazifa sanaladi.

Shuningdek, zamonaviy o'qitish jarayonida interfaol metodlar, ijodiy yondashuv va innovatsion texnologiyalar asosida o'quvchilarda do'stlik va vatanparvarlik tuyg'ularini shakllantirish bugungi ta'lim siyosatining asosiy talabi bo'lib, bu ishda "Do'stlikda hikmat ko'p" mavzusi katta tarbiyaviy imkoniyatga ega.

Insoniyat tarixining barcha davrlarida do'stlik, mehr-oqibat, sadoqat, bag'rikenglik kabi fazilatlar jamiyat hayotining axloqiy poydevori bo'lib kelgan. Ayniqsa, yosh avlod tarbiyasida do'stlik tushunchasining o'rni beqiyosdir. Chunki do'stlik nafaqat insonlar o'rtasidagi o'zaro ishonch va hurmatni, balki jamiyatda tinchlik, hamjihatlik va barqarorlikni ta'minlaydigan eng muhim ma'naviy qadriyatlardan biridir. Shu boisdan do'stlik va vatanparvarlik g'oyalari har qanday millatning axloqiy-ma'naviy hayotida yuksak o'rin tutadi.

Do'stlik – bu ikki yoki undan ortiq insonlar o'rtasidagi ishonch, hurmat, mehr, sadoqat, yordam, bir-birini tushunish kabi insoniy fazilatlarga tayanadigan ijtimoiy-axloqiy munosabatdir. U shaxsning ma'naviy yetukligini, odob-axloqini, ijtimoiy faolligini namoyon etadi. Do'stlik orqali inson o'zini jamiyatning bir qismi sifatida his etadi, boshqalar bilan muloqotda o'zini anglaydi va shaxs sifatida shakllanadi. O'zbek xalqining milliy qadriyatlari, urf-odatlar va xalq og'zaki ijodida do'stlik mavzusi alohida ehtirom bilan tilga olinadi. "Do'st boshga kulfat tushganda bilinadi", "Do'stlik elni obod qiladi" kabi maqollar xalqimiz tafakkuridagi do'stlikning yuksak o'rnini ifodalaydi.

Do'stlikning ma'naviy-axloqiy mohiyatini aniqlash uchun uni Vatanga sadoqat, xalqparvarlik, insoniylik, halollik, fidoyilik kabi fazilatlar bilan uzviy bog'liq holda tahlil etish zarur. Chunki haqiqiy do'stlik – bu faqat shaxslararo munosabat emas, balki yurtga, xalqqa, jamiyatga, insoniyatga sadoqat ramzidir. Kimki o'z do'stiga sadoqatli bo'lsa, u albatta Vatanga ham sadoqatli bo'ladi. Shu sababli do'stlik va vatanparvarlik tushunchalari bir-birini to'ldiruvchi, insonning ichki dunyosida uyg'unlik hosil qiluvchi ma'naviy-axloqiy kategoriyalardir.

Vatanparvarlik esa insonning o'z yurti, xalqi, tili, dini, madaniyati, tarixi va qadriyatlariga chuqur hurmat va mehr-muhabbat bilan qarashini ifodalaydi. Vatanga muhabbat inson qalbida tug'ma his sifatida shakllanib, tarbiya va ijtimoiy muhit ta'sirida mustahkamlanadi. Inson Vatani sevmasa, uning farovonligi va tinchligi uchun kurashmasa, haqiqiy ma'naviy kamolotga erisholmaydi. Shu bois vatanparvarlik inson shaxsining axloqiy poydevoridir.

O'zbek xalqining tarixiy merosida vatanparvarlik g'oyasi doimo yetakchi o'rin tutgan. Amir Temur, Jaloliddin Manguberdi, Bobur Mirzo, Zahiriddin Muhammad Bobur kabi buyuk siymolar o'z Vatanining mustaqilligi va obodligi yo'lida fidoyilik ko'rsatgan.

Ularning hayoti va faoliyati yosh avlod uchun ibrat maktabidir. Shuningdek, xalq og‘zaki ijodi, dostonlar, maqollar, ertaklar, xalq qo‘shiqlarida ham do‘stlik va vatanparvarlik g‘oyalari chuqur ifoda etilgan.

Ma‘naviy-axloqiy jihatdan do‘stlik va vatanparvarlik bir-biriga tayanadi. Chunki do‘stlik – ijtimoiy birdamlikning boshlanishi, vatanparvarlik esa shu birdamlikning yurt miqyosidagi ifodasidir. Har bir o‘quvchining ongida do‘stlik va vatanparvarlik tushunchalarini uyg‘un shaklda singdirish uni faqat yaxshi inson emas, balki yurt manfaatini o‘z shaxsiy manfaatidan ustun qo‘yadigan mas‘uliyatli fuqaro etib tarbiyalaydi.

Psixologik nuqtai nazardan, do‘stlik insonning hissiy dunyosini boyitadi, ijobiy emotsiyalarni kuchaytiradi, o‘zaro muloqot ko‘nikmasini shakllantiradi. Bu esa o‘quvchilarda ijtimoiy barqarorlik, mehr-oqibat, o‘zaro ishonch va hurmat muhitini yaratadi. Aynan shu omillar orqali Vatan uchun g‘urur, xalq uchun mas‘uliyat tuyg‘usi shakllanadi.

Do‘stlik va vatanparvarlikning ma‘naviy-axloqiy asoslarini o‘rganishda ta‘lim jarayoni muhim vosita hisoblanadi. Darslarda o‘quvchilarga xalq og‘zaki ijodi namunalari o‘qitish, do‘stlik haqidagi maqollarni tahlil qilish, tarixiy shaxslar misolida sadoqat va fidoyilik g‘oyalari yoritish orqali ularning ma‘naviy dunyosiga ta‘sir ko‘rsatish mumkin. Ayniqsa, “Do‘stlikda hikmat ko‘p” mavzusi shu jihatdan o‘quvchilarni Vatan va xalq manfaatini chuqur his qilishga yo‘naltiradi.

Ma‘naviyatning asosi insoniylikdir, insoniylikning mohiyati esa do‘stlik va vatanparvarlikda mujassam. Do‘stlik insonni yaxshilikka, ezgulikka, mehr-shafqatga undasa, vatanparvarlik uni bunyodkorlik, sadoqat va fidoyilik sari yetaklaydi. Shu bois bu ikki fazilatni uyg‘un tarzda shakllantirish o‘quvchilarning axloqiy madaniyatini yuksaltirishning eng samarali yo‘lidir.

Boshlang‘ich ta‘limda do‘stlik va vatanparvarlikni tarbiyalash pedagogik nuqtai nazardan shaxsga yo‘naltirilgan ta‘lim konsepsiyasi asosida olib borilishi lozim. Har bir o‘quvchining ichki dunyosiga kirish, uning hissiyotlari, qiziqishlari, ehtiyojlarini hisobga olish o‘qituvchining asosiy vazifasidir. O‘qituvchi darsda ijobiy psixologik muhit yaratsa, o‘quvchilarning do‘stlik va vatanparvarlik haqidagi tushunchalari tabiiy ravishda shakllanadi.

Pedagogik tadqiqotlar ko‘rsatadiki, o‘quvchilar o‘zaro yordam, jamoaviy ish, do‘stlik o‘yinlari va hamkorlik asosida tashkil etilgan mashg‘ulotlarda ko‘proq faol bo‘ladilar. Bunday faoliyat ularning muloqot madaniyatini, o‘z fikrini erkin bayon etish va boshqalarni tinglash ko‘nikmasini kuchaytiradi. Bu esa vatanparvarlik ruhidagi ijtimoiy faollikni shakllantiradi.

Vatanparvarlik tarbiyasi jarayonida o‘qituvchi o‘quvchilarda yurt tinchligi, milliy qadriyatlar, xalq urf-odatlariga hurmat, tabiatni asrash va jamiyatga sadoqat tuyg‘ularini mustahkamlashi zarur. Bu jarayon do‘stlik, o‘zaro hamjihatlik va mehr-oqibat muhitida amalga oshganda, natijalar yanada samarali bo‘ladi.

O'quvchilarda do'stlik va vatanparvarlikni shakllantirishning ma'naviy-axloqiy asosi – ularni o'z xalqining tarixi, tili, madaniyati, urf-odatlar bilan faxrlanishga o'rgatishdir.

O'zbek xalqining boy og'zaki ijodiy merosi – maqollar, rivoyatlar, ertaklar, dostonlar, qo'shiqlar va hikmatli so'zlar xalqimizning asrlar davomida shakllangan ma'naviy qarashlarini, axloqiy qadriyatlarini hamda ijtimoiy hayot haqidagi tajribasini o'zida mujassam etadi. Xalq og'zaki ijodining eng qadimiy va ta'sirchan janrlaridan biri bo'lgan maqollar xalq tafakkurining eng aniq, lo'nda va hikmatli ifodasidir. Ularda insoniy munosabatlar, do'stlik, mehr-oqibat, sadoqat, vatanparvarlik, mehnatsevarlik, halollik kabi fazilatlar chuqur ma'naviy ma'noda talqin qilinadi.

Xalq tafakkurida do'stlikni qadrlash, birodarlikni saqlash va insoniy munosabatlarda halollikka intilish vatanparvarlik g'oyasi bilan chambarchas bog'liqdir. "Vatanini sevgan do'stini sevadi", "Elga xizmat qilgan elning do'sti bo'lur", "Yurtini asragan – xalqning suyanchi" kabi maqollar shundan dalolat beradi. Bu hikmatlarda Vatanga sadoqat insonlar o'rtasidagi do'stlikning, o'zaro yordam va mehrning tabiiy davomidir.

O'zbek xalq maqollarida do'stlik g'oyasi ko'pincha hayotiy tajriba va axloqiy hikmatlar orqali ifodalanadi. "Yaxshi do'st – umr ko'zgusi", "Do'stning sodiqligi sinovda bilinadi", "Yaxshi do'st yomon kunda bilinadi" kabi maqollar insonlarni sadoqatli, halol va ishonchli bo'lishga o'rgatadi. Bunday hikmatlar o'quvchilarni hayotda do'st tanlashda, insonlar bilan muomala qilishda adolat, samimiyat va hurmat tamoyillariga amal qilishga undaydi.

Xalq rivoyatlarida esa do'stlik va vatanparvarlik g'oyalari ko'pincha insonning sinovli hayoti, fidoyilik, mardlik va sadoqat orqali ifoda etiladi. "Sheru-Dor", "Rustam va So'hrab", "Avazxon" singari afsonaviy hikoyatlarda inson o'z do'stiga va xalqiga bo'lgan sadoqati uchun kurashadi, hatto jonini fido qiladi. Bu asarlar yoshlarni mardlik, do'stlik, halollik va Vatanga sodiqlik ruhida tarbiyalaydi.

O'zbek xalq maqollarida vatanparvarlik g'oyasi ham do'stlik bilan uyg'un holda yoritiladi. "Vatan – onadek aziz", "Vatan bor – xalq bor", "Vatanni sevgan elini sevadi", "Elini sevgan yurtini sevadi", "Yurt tinchi – xalq tinchi", "El bir bo'lsa, yurt obod bo'ladi" kabi maqollar insonni Vatanga sadoqat, xalqiga mehr va birlik g'oyalariga da'vat etadi.

Pedagogik nuqtayi nazardan, maqollar va rivoyatlar o'quvchilarda tahliliy fikrlashni, ma'naviy mulohaza yuritishni, hayotiy xulosalar chiqarishni o'rgatadi. Ular nafaqat estetik zavq beradi, balki tarbiyaviy jihatdan o'quvchining qalbiga chuqur kiradi, axloqiy qarashlarini mustahkamlaydi.

Xulosa. "Do'stlikda hikmat ko'p" mavzusida o'quvchilarda vatanparvarlik tuyg'ularini shakllantirish – ta'lim-tarbiyaning eng muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, u yosh avlodni ma'naviy yetuk, milliy g'urur va sadoqat ruhida tarbiyalashga xizmat qiladi. Mazkur mavzuni o'qitish jarayonida o'quvchilar insoniylik, halollik, bag'rikenglik, do'stlik, hamjihatlik, tinchlik, mehr-oqibat va Vatanga sadoqat kabi fazilatlarni

o'zlashtiradilar. Shu orqali ularning axloqiy ongini, fuqarolik mas'uliyatini, milliy iftixorini va ijtimoiy faolligini shakllantirish imkoniyati yaratiladi.

Yuqorida keltirilgan nazariy va amaliy tahlillar shuni ko'rsatadiki, do'stlik va vatanparvarlik g'oyalari o'zaro uzviy bog'liq bo'lib, ularning uyg'un holda o'qitilishi o'quvchilarning shaxsiy, ijtimoiy va ma'naviy kamolotiga bevosita ta'sir etadi. O'quvchilar o'rtasida do'stona muhitni yaratish, o'zaro hurmat va hamkorlikni mustahkamlash ularni Vatan manfaatini anglovchi, jamiyatga foydali insonlar sifatida tarbiyalaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yoshlarni ma'naviy-axloqiy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularga ta'lim-tarbiya berish tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish to'g'risida"gi qarori. – Toshkent, 2019.15-bet
2. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent: Adolat, 2021.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning "Yangi O'zbekiston strategiyasi" asari. – Toshkent: O'zbekiston, 2022.
4. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
5. G'oziev E. Umumiy psixologiya. – Toshkent: O'qituvchi, 2010.
6. To'raqulov N., Jo'rayev G. Boshlang'ich ta'limda axloqiy tarbiya berish metodikasi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2016.
7. Hasanboyeva O., Tolipova J. Pedagogika nazariyasi va tarixi. – Toshkent: Fan, 2014.
8. Abdullayeva M., Axmedova N. Boshlang'ich ta'limda tarbiyaviy ishlar metodikasi. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2020.
9. Mavlonova R., Qodirova F. Pedagogika. – Toshkent: O'zbekiston, 2015.
10. Xoliqov A., Tursunov B. Boshlang'ich ta'limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: Noshir, 2018.
11. Mirziyoyeva S. Milliy qadriyatlar asosida yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash. – Toshkent: Ma'naviyat, 2021.
12. Saidov A., Jo'rayeva M. O'quvchilarda ma'naviy-axloqiy fazilatlarini shakllantirishning pedagogik asoslari. – Toshkent: TDPU, 2019.
13. Usmonxo'jayev M. Boshlang'ich sinf o'quvchilari bilan tarbiyaviy ishlash metodikasi. – Samarqand: SamDU nashriyoti, 2017.
14. Avliyakov N.X. Innovatsion ta'lim texnologiyalari va pedagogik kompetensiyalar. – Toshkent: Fan, 2019.
15. O'zbekiston xalq maqollari to'plami. – Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 2005.33-bet
16. Rafiqova M. Milliy tarbiya nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent: O'zbekiston, 2018.35-bet
17. Abdullayeva G. Psixologiya asoslari. – Toshkent: O'qituvchi, 2013.
18. Qodirova Z. Vatanparvarlik tarbiyasi metodikasi. – Toshkent: Ma'naviyat, 2020.75-bet